

Dosarul nr. 3r-117/21

Instanța de fond: Judecătoria Drochia, sediul central – I. Rusu

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți – A. Gheorghieș, D. Stănilă, A. Toderaș,

DECIZIE

31 martie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Maria Ghervas
Nina Vascan
Victor Burduh

examinând recursul declarat de către Oficiul teritorial Soroca al Cancelariei de Stat,

în cauza de contencios administrativ la acțiunea depusă de către Oficiul teritorial Soroca al Cancelariei de Stat împotriva Consiliului sătesc Chetrosu privind contestarea actului administrativ,

împotriva încheierii din data de 11 februarie 2021 a Curții de Apel Bălți, prin care s-a declarat inadmisibil apelul depus de către Oficiul teritorial Soroca al Cancelariei de Stat, din motiv că apelul a fost depus după expirarea termenului stabilit la art. 232, alin. (1) din Codul administrativ,

constată:

La 07 mai 2020 Oficiul teritorial Soroca al Cancelariei de Stat a depus acțiune în contencios administrativ împotriva Consiliului sătesc Chetrosu, prin care a solicitat abrogarea deciziei Consiliului sătesc Chetrosu nr.1/16 din 31.01.2020 cu privire la luarea la evidență a masei lemnoase.

Prin hotărârea din data de 01 octombrie 2020 a Judecătoria Drochia, sediul central s-a respins ca fiind neîntemeiată acțiunea depusă de către Oficiul teritorial Soroca al Cancelariei de Stat împotriva Consiliului sătesc Chetrosu privind abrogarea deciziei Consiliului sătesc Chetrosu nr.1/16 din 31.01.2020 cu privire la luarea la evidență a masei lemnoase. (f.d. 33, 37-43)

Oficiul teritorial Soroca al Cancelariei de Stat la 06 noiembrie 2020 prin intermediul oficiului poștal a expediat în adresa instanței de fond cererea de apel, care a fost înregistrată de către Judecătoria Drochia, sediul central la 09 noiembrie 2020. (f.d. 45)

Curtea de Apel Bălți prin încheierea din data de 11 februarie 2021 a declarat inadmisibil apelul depus de către Oficiul teritorial Soroca al Cancelariei de Stat, din motiv că a fost depus după expirarea termenului stabilit la art. 232, alin. (1) din Codul administrativ. (f.d. 56-59)

Împotriva încheierii instanței de apel a depus recurs Oficiul teritorial Soroca al

Cancelariei de Stat, prin care a solicitat admiterea recursului, repunerea în termen a cererii, casarea încheierii contestate cu emiterea unei noi decizii. (f.d.63-64)

În motivarea recursului Oficiul teritorial Soroca al Cancelariei de Stat a indicat că instanța de apel a dat o apreciere eronată normelor de drept material și procedural, menționând că în ședința de judecată din 01 octombrie 2020, în cadrul căruia a fost pronunțat dispozitivul hotărârii, nu a fost prezent din motivul că la 29 iunie 2020 a prezentat referință la cererea de chemare în judecată, solicitând în temeiul art. 218, alin. (1), lit. a) din Codul administrativ examinarea și soluționarea acțiunii în contencios administrativ în procedura scrisă.

Totodată, autoritatea recurentă a indicat că nu a fost înștiințată în mod legal despre examinarea prezentei cauze în instanța de fond, iar dispozitivul hotărârii din 01 octombrie 2020 a fost notificat Oficiului teritorial Soroca al Cancelariei de Stat la 16 octombrie 2020.

Oficiul teritorial Soroca al Cancelariei de Stat a mai menționat că din greșeală la data de 27 octombrie 2020 a expediat cererea de apel direct la Curtea de Apel Bălți, deși, urma să o depună la Judecătoria Drochia, sediul central. Astfel, la 06 noiembrie 2020 a expediat în adresa instanței de fond cererea de apel, care a fost înregistrată de către Judecătoria Drochia, sediul central la 09 noiembrie 2020. (f.d. 45,50)

În acest context autoritatea recurentă a susținut că Curtea de Apel Bălți a aplicat eronat prevederile legii, în luarea deciziei, prin care a declarat inadmisibil apelul, ori nu s-a bazat pe probele care sunt în dosar pentru soluționarea cauzei.

La 18 martie 2021, Curtea Supremă de Justiție a expediat pentru notificare intimatului Consiliului sătesc Chetrosu copia recursului depus de către Oficiul teritorial Soroca al Cancelariei de Stat împotriva încheierii din 11 februarie 2021 a Curții de Apel Bălți, cu explicarea dreptului de a depune referință. Însă, până la examinarea recursului, intimatul nu a făcut uz de dreptul său procedural de a depune referință cu criticile sale față de motivele recursului.

În corespundere cu articolul 241, alin. (1) din Codul administrativ, încheierile primei instanțe și ale instanței de apel pot fi contestate cu recurs, separat de hotărâre, în cazurile prevăzute de prezentul cod și de alte legi.

Conform art. 242 din Codul administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată, care a emis încheierea contestată, în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Curtea de Apel Bălți a pronunțat încheierea contestată la 11 februarie 2021, a notificat-o autorității recurente la 19 februarie 2021. (f.d. 61)

Oficiul teritorial Soroca al Cancelariei de Stat s-a conformat prevederilor legale și în termen, la 04 martie 2021, a depus recurs împotriva încheierii din data de 11 februarie 2021 a Curții de Apel Bălți.

Conform art. 243, alin. (2) din Codul administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces. Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ a decis examinarea cererii de recurs fără înștiințarea participanților la proces, cu plasarea datei ședinței pe pagina web a Curții Supreme de Justiție, fiind inoportună invitarea părților, întrucât argumentele expuse în cererea de recurs au fost formulate cu suficientă precizie pentru a permite instanței examinarea acesteia.

Examinând recursul, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră neîntemeiat și care urmează a fi respins, cu menținerea încheierii instanței de apel din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 243, alin. (1), lit. b) din Codul administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă una dintre următoarele decizii: respinge recursul.

Cercetând starea fapt în baza materialelor și lucrărilor dosarului, Colegiul constată că la 07 mai 2020 Oficiul teritorial Soroca al Cancelariei de Stat a depus prezenta acțiune. Judecătoria Drochia, sediul central, stabilind ședința prealabilă, a citat participanții la proces pentru 03 iulie 2020, ora 11.00. (f.d. 16)

Oficiul teritorial Soroca al Cancelariei de Stat la 29 iunie 2020 a recepționat citația instanței de fond, fapt confirmat prin avizul de recepție DS5202116955AS. (f.d. 18)

La 03 iulie 2020 Oficiul teritorial Soroca al Cancelariei de Stat a depus referință la cererea de chemare în judecată, prin care a solicitat examinarea cauzei în lipsa reprezentantului autorității reclamante. (f.d.26-27)

Prin hotărârea din data de 01 octombrie 2020 a Judecătoriei Drochia, sediul central s-a respins ca fiind neîntemeiată acțiunea depusă de către Oficiul teritorial Soroca al Cancelariei de Stat. (f.d. 33, 37-43)

Conform scrisorii de expediere a actului judecătoresc, la 12 octombrie 2020, Judecătoria Drochia, sediul central a expediat Oficiului teritorial Soroca al Cancelariei de Stat pentru notificare copia dispozitivului hotărârii din 01 octombrie 2020, care a fost recepționat la 16 octombrie 2020. (f.d. 34,36)

Oficiul teritorial Soroca al Cancelariei de Stat la 06 noiembrie 2020 a expediat prin intermediul oficiului poștal în adresa instanței de fond cererea de apel, care a fost înregistrată de Judecătoria Drochia, sediul central la 09 noiembrie 2020. (f.d. 45,50)

Curtea de Apel Bălți prin încheierea din data de 11 februarie 2021 a declarat inadmisibil apelul depus de către Oficiul teritorial Soroca al Cancelariei de Stat din motiv că apelul a fost depus după expirarea termenului stabilit la art. 232, alin. (1) din Codul administrativ.

Efectuând controlul judiciar al încheierii din 11 februarie 2021 a Curții de Apel Bălți, instanța de recurs a constatat că aceasta a fost emisă în concordanță cu normele de drept procedural.

În conformitate cu articolul 232 din Codul administrativ, (1) apelul se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis hotărârea contestată transmite neîntârziat apelul împreună cu dosarul judiciar, după motivarea hotărârii, instanței de apel.

(2) Motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată.

Importanța termenelor procedurale este dictată de faptul că ele determină regimul temporar optimal pentru realizarea justiției, pe de o parte, mobilizează cercetarea cauzei, pe de altă parte contracarează urgentarea nejustificată a realizării drepturilor și obligațiilor procesuale, reprezentând instrumentul prevenirii uzării de către participanții la proces cu rea-credință de drepturile lor procedurale.

Neexecutarea dispozițiilor normelor de drept material determină aplicarea sancțiunilor procedurale, cu survenirea efectelor negative.

Astfel, în corespundere cu art. 236, alin. (2), lit. d) din Codul administrativ apelul se declară inadmisibil în special când apelul a fost depus după expirarea termenului stabilit la art. 232 alin. (1).

Instanța de recurs menționează că termenul de procedură instituit de legiuitor pentru demararea căii de atac în ordine de apel este prevăzut de o normă imperativă. Așa, art. 232, alin. (1) din Codul administrativ stipulează că începutul curgerii termenului de depunere a apelului este determinat doar de un singur eveniment – pronunțarea dispozitivului hotărârii.

Prin urmare, momentul notificării/comunicării dispozitivului hotărârii judecătorești participanților la proces nu influențează data de când începe să curgă termenul de 30 de zile de contestare a hotărârii judecătorești prin depunerea cererii de apelul.

Din această ipoteză rezultă că participanții la proces, care nu au participat la pronunțarea hotărârii judecătorești, fiind interesați în soarta soluționării litigiului în care sunt implicați, trebuie să demonstreze un rol activ, manifestând comportament de bună-credință față de drepturile și obligațiile sale procedurale.

Astfel, autoritatea reclamantă și reprezentantul acesteia trebuiau să facă uz de toate drepturile sale procedurale, pentru a lua cunoștință de hotărârea judecătorească pronunțată asupra fondului cauzei.

La caz, hotărârea instanței de fond a fost pronunțată la 01 octombrie 2020, Oficiul teritorial Soroca al Cancelariei de Stat a depus apel împotriva acesteia abia la 06 noiembrie 2020, prin urmare nu a depus apel în termenul legal prevăzut la art. 232, alin. (1) din Codul administrativ.

Instanța de recurs reține că chiar și în ipoteza că Oficiul teritorial Soroca al Cancelariei de Stat a recepționat hotărârea instanței de fond la 16 octombrie 2020, a dispus de termen rezonabil pentru a respecta prevederile art. 232, alin. (1) din Codul administrativ și a depune în termen apelul.

În urma celor constatate Colegiul menționează că neexercitarea oricărei căi de atac și neîndeplinirea oricărui alt act de procedură în termenul legal atrage decăderea din drept, afară de cazul când legea dispune altfel sau când partea dovedește că a fost împiedicată printr-o împrejurare mai presus de voința ei să efectueze acțiunea în termen.

Colegiul consideră că, prin prisma art. 24, alin. (1) din Codul administrativ autoritatea reclamantă avea obligația prezumată de a manifesta diligență și atitudine activă și la un interval rezonabil de timp să se intereseze prin mijloace eficiente dacă a fost sau nu pronunțată hotărârea și care este soluția pronunțată prin această hotărâre. Această acțiune procesuală era vital necesară pentru întreprinderea măsurilor de protejarea a dreptului de acces la instanță și declararea în termen a căii de atac (apelul), în caz contrar intervenind cu titlu de sancțiune procedurală, declararea apelului inadmisibil în temeiul art. 232, alin. (1) coroborat cu art. 236, alin. (2), lit. d) din Codul administrativ.

Cu privire la acest aspect Curtea Europeană a Drepturilor Omului a notat în cauza Van Harn v. Germania (nr.7557/03 din 11 septembrie 2007) că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protecția drepturilor sale de acces la justiție.

Conjunctura relevantă certifică faptul că, în speță, nu se profilează circumstanțe

care ar justifica omiterea termenului procedural de declarare a apelului, ori neprezentarea autorității reclamante la pronunțarea dispozitivului hotărârii din data de 01 octombrie 2020 a Judecătoriei Drochia, sediul central, nu constituie motiv viabil de omitere a termenului procedural de declarare a apelului.

Oficiul teritorial Soroca al Cancelariei de Stat prin recursul înaintat a solicitat repunerea cererii în termen.

În conformitate cu prevederile art. 65, alin. (1) din Codul administrativ dacă o persoană, din motive independente de voința ei, nu a putut respecta un termen legal, atunci, la cerere, ea poate fi repusă în termen.

Din materialele dosarului rezultă că Oficiul teritorial Soroca al Cancelariei de Stat nu a beneficiat de dreptul prevăzut la art. 65, alin. (1) din Codul administrativ și nu a solicitat instanței de apel repunerea în termenul de declarare a apelului.

Sub acest aspect Colegiul notează că legiitorul a instituit termen imperativ pentru exercitarea căii de atac, asigurând astfel stabilitatea raporturilor juridice dintre părți și evitarea incertitudinii pentru o perioadă îndelungată de timp, în care apar, derulează și se modifică o complexitate de relații dintre părți sub egida unor norme de drept distincte. Deci, admiterea exercitării unei căi de atac în afara termenului legal ar constitui o încălcare a principiului legalității și securității raporturilor juridice și respectiv, o soluție inadmisibilă în conjunctura ordinii de drept naționale.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a apreciat în jurisprudența sa că reglementarea referitoare la formalitățile și termenele ce trebuie respectate pentru exercitarea unei căi de atac, urmărește să asigure o bună administrare a justiției și, în particular, să respecte principiul securității raporturilor juridice și că cei interesați trebuie să aibă posibilitatea de a se aștepta ca aceste reguli să fie aplicate. Or, aceste termene urmăresc mai multe scopuri importante, și anume să garanteze securitatea juridică fixând un termen pentru acțiuni, să pună pe eventualii pârâți la adăpost de plângeri introduse foarte târziu care ar fi, probabil, mai dificil de combătut, și să împiedice nedreptățile ce s-ar putea produce dacă tribunalele ar fi chemate să se pronunțe în legătură cu evenimente consumate cu mult timp în urmă, plecând de la elemente de probă cărora nu li s-ar mai putea acorda credit și care ar fi incomplete din cauza timpului scurs (cauza Brumărescu v. România, cauza Marckx v. Belgia).

La fel, în cauza Ponomaryov v. Ucraina Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat că, deși în speță nu este vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces după un interval considerabil de timp prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși reînnoirea acestui termen după o perioadă îndelungată și pentru motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

În lumina acestor circumstanțe, Colegiul ajunge la concluzia că instanța de apel întemeiat a declarat inadmisibil apelul depus de către Oficiul teritorial Soroca al Cancelariei de Stat împotriva hotărârii din 01 octombrie 2020 a Judecătoriei Drochia, sediul central.

Conjunctura situației de fapt constatată de instanța de recurs și concluziile trase profilează netemeinicia recursului și necesitatea respingerii acestuia.

În conformitate cu art. 243, alin. (1), lit. b) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se respinge recursul depus de către Oficiul teritorial Soroca al Cancelariei de Stat.

Se menține încheierea din data de 11 februarie 2021 a Curții de Apel Bălți, emisă în cauza de contencios administrativ la acțiunea depusă de către Oficiul teritorial Soroca al Cancelariei de Stat împotriva Consiliului sătesc Chetrosu privind contestarea actului administrativ.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Maria Ghervas

judecătorii

Nina Vascan

Victor Burduh